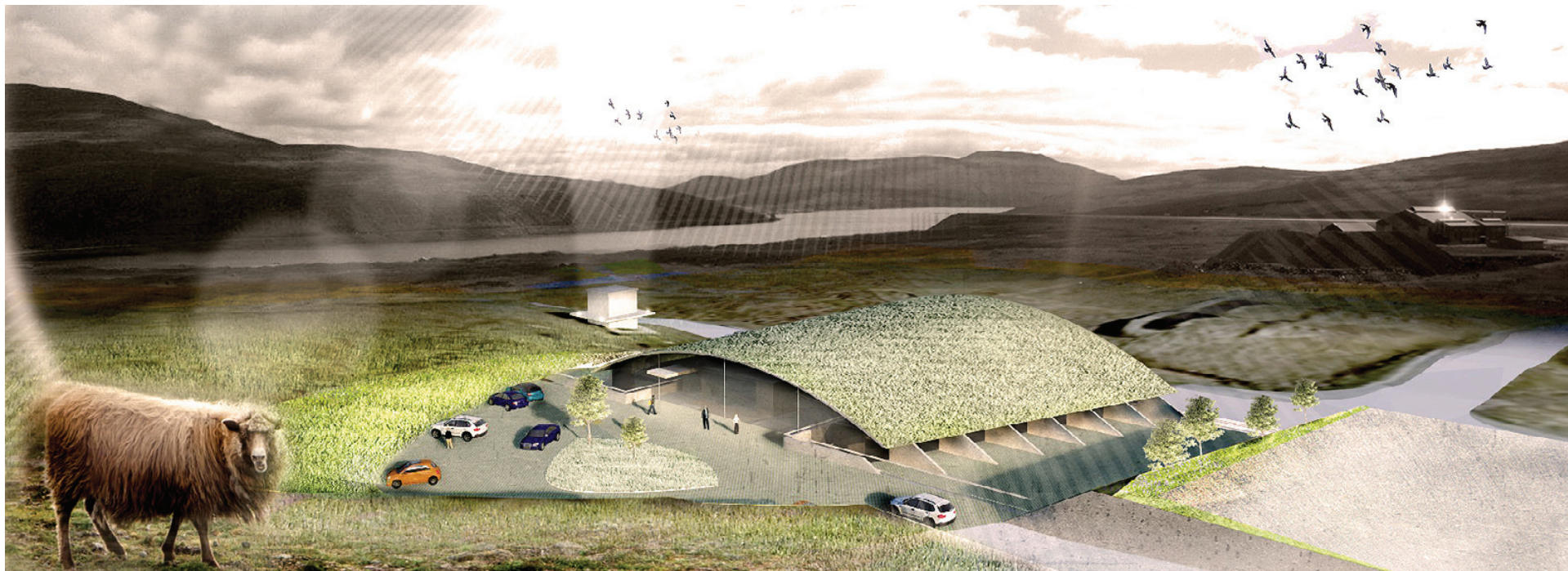

LÓGARKLEMMMA

Krígssavnið í lógarklemmu

Mentamálaráðið varð ikki spurt eftir, tá Innlendismálaráðið, Sørvágs Kommuna og Krígssavnið í september 2011 gjørdur avtalu um SOR-bygningin í Vágum. Tí stendur savnið í dag við einum bygningi, sum er totalfriðaður

Jón Brian Hvidtfeldt

Stórsliga útbyggingarætlanin hjá Krígssavninum í Vágum rendi seg fasta, sama dag sum hon varð lögð fram fyri almenningin.

Í síðsta enda kann vera neyðugt at steðga ætlanini, staðfesti Andras Mortensen, stjóri á Søvnum Landsins, í samrøðu við Rás2 mána-kvöldið.

Orsøkin er at finna í grein-1 í løgtingslóg nr. 19 frá 1948, eisini nevnd friðingarlógin. 1. mai í 2009 boðaði táverandi landsstýrskvinna í mentamáli frá, at øll krígsminni frá seinna heimsbardaga eru "friðað jarðfest fornminni." Fráboðanin frá Helenu Dam á Neystabø kom dagin fyri at Krígssavnið lat upp fyri almenninginum, 2. mai í 2009.

Krígssavnið hevur ongantíð góðtikið hesi boð frá landsstýrskvinnuni. Nevndin fyri savnið vísir á,

at nýggja og víðkaða definítióin av grein-1 í friðingarlógini er bara fráboðað í einum tíðindaskrivi.

Keypið

Í september 2011 gjørdur Landsverk, Sørvágs Kommuna og Krígssavnið eina tripartaavtalu, har Landsverk fekk eitt grundøki í Sørvági afturfyri at lata kommununi SOR-bygningin, ið síðani varð seldur savninum fyri eina krónu. Tripartaavtalan varð komfirmerað í Innlendismálaráðnum, sum fekk neyðugu lógarheimildina í eykajáttanarlóg fyri september 2011.

Tripartaavtalan fekk ávaringarlampurnar at ringja, bæði hjá Søvnum Landsins og í Mentamálaráðnum. Í uppriti til landsstýrsmannin staðfestir aðalstjórin í Mentamálaráðnum, at avtalan er gjørd, uttan at Mentamálaráðið og fornminnamyndugleikarnir hava verið við í viðgerðini.

- Partarnir í málinum hava tí ikki gáað um, at felagið Krígssavnið vegna galdandi friðingarstöðu ikki kann brúka ognina til ætlaða endamálið. Sølun er sostatt gjørd undir skeivum fortreytum, skrivar táverandi aðalstjórin, Leivur Harryson, í uppriti til Bjørn Kalsø.

Sambært skjølunum í málinum umrøddi Mentamálaráðið eisini, um keypið skuldi ganga aftur.

Tað bleiv tó ongantíð gjørt. Í brævi til Innlendis-

málaráðið og Løgmansskrivstovuna útgreinar Leivur Harryson íkomnu støðuna soleiðis:

- Fyri nýggja eigan merkir friðingin og avtalan, hann hevur gjørt við landsstýrið, at friðaðu fornminni á ognini, skulu eigarin ikki rætt til at gera íløgur í ella hava rakstur og viðlíkahald av friðaðu fornminninum. Løgna støðan, sum er íkominn tí Innlendismálaráðið "yvir høvdið á Mentamálaráðnum"

hefur gjørt av at selja eitt fornminni til frama fyri eitt savnsvirksemi, sum ikki er góðkent av Mentamálaráðnum, hevur við sær at felagið Krígssavnið ikki fær nýtt friðaða fornminnið til ætlaða endamálið.

Tripartaavtalan bleiv tó ikki broytt, og Krígssavnið hevur tí eitt góðkent skeyti upp á bygningin at vísa á.

- Her er eingin klausulur uppá nakað sum helst. Vit eiga bygningin og meta okkum hava fullan ræðisrætt yvir honum, sigur Karl Jóhan Nielsen, formaður fyri Krígssavnið, sum mánadagin legði fram stóra útbyggingarætlan fyri savnið:

- Vit koma ikki víðari við friðingarmyndugleikunum, og tí taka vit málið í egnar hendur, segði Karl Jóhan Nielsen við Rás2 mánadagin.

Við útbyggingarætlanini í hondini fer Krígssavnið nú at leita eftir stuðlum, ið vilja vera við til at fígga verk-

ætlanina, sum er mett at kosta 32 milliónir krónur.

Ætlanin fellur ikki í góða jørð hjá Søvnum Landsins, sum umsitur friðingarlógina.

- Eg vóni, at semja fæst í lag millum partarnar. Tí øll varðveiting av slíkum slag skal fara fram í góðum dialog. Og eg rokni ikki við, at nakað arbeiði fer í gongd, uttan at semja er um tað áðrenn, sigur Andras Mortensen.

Stjórin fyri Søvnum Landsins sigur seg ynskja eina loysn.

- Sjálvandi hava vit áhuga í at krígsminni verða varðveitt, og vit vilja fegin gera tað í einum samstarvi við Krígssavnið. Men tað krevur eisini, at Krígssavnið vil samstarva við okkum, sigur Andras Mortensen og heldur fram:

- Har er eitt ávíst samskipti millum Mentamálaráðið og Krígssavnið. Men bólturin liggur avgjørt hjá Krígssavninum, sigur Andras Mortensen.

Savnsætlan fyri 32 milliónir

Krígssavnið hevur stórar ætlanir um eitt umfatandi savn, ið skal lýsa tey árin, ið seinni heimsbardagi hevði á føroyska samfelagið

Jón Brian Hvidtfeldt

Bretski kommandosentralurin undir krígunum, tann sonevnd SOR-bygningurin

(Sector Observation Room) við flogvøllin í Vágum, skal gerast ein miðdepil fyri krígssøgu Føroya. Bygningurin, ofta nevndur "grøni

bygningurin", skal setast í upprunastand og eftir ætlan vera ein natúrligur partur av savninum. Eftir ambitiøsu útbyggingar-

ætlanini verður eitt flagtak, eitt hválv, lagt oman yvir SOR-bygningin. Harvið verður skapt eitt umhvørvi, ið eisini gevur gott pláss at

sýna fram teir mongu forn lutir, ið finnast frá krígunum.

- Umleið 250.000 ferðandi fara um floghavnina árliga, og Krígssavnið liggur bara fáar metrar haðani. Savnið kann gerast eitt stað, har ferðavinnan kann blóma, sigur Karl Jóhan Nielsen.

Útbyggingarætlanin er mett at kosta 32 milliónir krónur.

- Vit fara nú at søkja stuðul, bæði herheima og

uttanlands. Men tað er greitt, at arbeiðið byrjar ikki, fyrr enn fíggingin er komin uppá pláss, sigur Karl Jóhan Nielsen.

Ráðgevara- og arkitektafyrirkurnar WestTech í Sørvági og Fuglark í Klaksvík hava gjørt uppskotið um, hvussu gomlu bygningarnir frá seinna heimsbardaga kunnu gerast til eitt fullfíggað krígssavn.